

Grzyby w ataku – niezbędna nowoczesna diagnostyka

Dr n. med. Paweł Krzyściak

Zakład Kontroli Zakażeń i Mykologii Katedra Mikrobiologii
Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum

Temat wykładu grzyby „w ataku” jest hiperbolicznym określeniem narastającego problemu zakażeń grzybiczych. Jak poważny to problem może świadczyć tytuł książki A. Casadevall, który zadaje wręcz pytanie co się stanie, gdy grzyby wygrają.

Z niedalekiej przeszłości znamy wiele "ataków" grzybów. Pierwszym z nich była epidemia zakażeń grzybiczych w przebiegu pandemii HIV. Kiedy wydawało się, że terapii antyretrowirusowa ograniczyła ten problem, pojawiła się pandemia SARS-CoV-2, która unaoczniała problem, że oportunistyczne grzyby tylko „czekają na okazję”. Pomiędzy tymi pandemiemi wystąpiło wiele epidemii grzybic, które dały przyczynek do dyskusji co jest przyczyną narastania problemu grzybic i jak zmieniają się zasięgi wstępowania patogenów grzybiczych. Ostatnio powstał również dokument WHO wskazujący listę priorytetowych gatunków grzybów ze względu m.in. na narastającą lekooporność, wysoką śmiertelność lub brak ustalonych wytycznych postępowania w zakażeniach.

Druga część wykładu dokonuje przeglądu metod diagnostycznych, którymi dysponujemy, oraz przedstawia, co w najbliższym czasie może usprawnić te metody. Omówiono nowoczesne techniki obrazowania, molekularne metody wykrywania zakażeń grzybiczych, szybkie i dokładne testy oznaczania lekowrażliwości oraz rolę metod mikroskopowych w nowoczesnej diagnostyce. Przedstawiono możliwości usprawnienia technik z zakresu mykoserologii i zwiększenia jej dostępności. Podkreślono potrzebę przyspieszenia i standaryzacji metod oznaczania lekowrażliwości, takich jak szybkie testy RAST, oraz wykrywania oporności na poziomie molekularnym, również u dermatofitów. Ważnym aspektem jest konieczność znajdowania źródeł zakażenia poprzez monitorowanie szczepów klinicznych i środowiskowych. Zwrócono również uwagę na konieczność rozwiązań systemowych, w tym edukacji oraz tworzenia ośrodków referencyjnych i sieci badawczych.